

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет міжнародних відносин, політології та соціології

Кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин

Силабус курсу
"ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ"

Обсяг:	3 кредити ЄКТС / 90 годин
Семестр, рік	семестр 5; рік навчання – III; на денному та заочному відділенні
Дні, час, місце:	згідно з розкладом
Викладач:	Ніколаєв Юрій Олегович; доцент кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин
Контактний тел.	
Е-mail:	yonik@ukr.net
Робоче місце	факультет міжнародних відносин, політології та соціології; кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин
Консультації	Очні консультації: згідно з графіком, затвердженим на засіданні кафедри Онлайн-консультації: телефон, ZOOM (запрошення надсилається в групу Telegram)

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом.

Інші види комунікації: група в Telegram, консультації за розкладом

e-mail: yonik@ukr.net

телефон:

соціальні мережі: Telegram, Viber

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни – основні економічні поняття та категорії, сутність та історія розвитку економічної науки, ключові принципи та закони, що регулюють економічне життя суспільства, особливості функціонування ринкової економіки та її суб'єктів, тенденції, проблеми та перспективи розвитку світової та національної економіки.

Прerequisites навчальної дисципліни.

Ефективність засвоєння змісту дисципліни "Основи економічної теорії" значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріал таких дисциплін як: "Політологія", "Вища математика", "Основи суспільної географії", "Географія світового господарства".

Постреквізити навчальної дисципліни.

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни: "Регіональна економічна і соціальна географія", "Регіональна економіка з основами регіональної політики", "Економічна і соціальна географія України", "Економіка природокористування", "Глобалістика та регіональна інтеграція".

Мета курсу – оволодіння теоретичними знаннями з економічної теорії, визначення основних принципів, категорій та законів, які регулюють економічне життя суспільства та його складових; формування у студентів сучасного економічного мислення і набуття ними базових практичних навичок за основними напрямками економічної діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

- навести визначення основних економічних термінів та категорій;

- охарактеризувати ключові принципи та закони, які регулюють економічне життя суспільства;
- визначити особливості функціонування ринкової економіки та її суб'єктів;
- проаналізувати закономірності розвитку економічної системи суспільства та поведінки економічних суб'єктів за ринкових умов;
- розглянути переваги й недоліки, перспективи подальшого розвитку економіки;
- охарактеризувати значення державного регулювання ринкових відносин та його основні важелі;
- дослідити ключові тенденції формування світового ринку.

Очікувані результати. У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати: основні терміни та категорії з економічної теорії; сутність та особливості економічних явищ та процесів; ключові принципи та закони, що регулюють економічне життя суспільства; механізм дії і використання економічних законів на макро- і мікрорівнях; закономірності функціонування соціально-економічних систем різних рівнів та сфер діяльності.

вміти: вміло та доречно оперувати основними економічними категоріями й поняттями; аналізувати спрямованість господарської діяльності й економічного становища в окремих країнах та в Україні; орієнтуватися у глобальних проблемах економічного розвитку світогосподарських зв'язків; виявляти тенденції, проблеми та перспективи подальшого розвитку ринкової економіки; проводити базові економічні розрахунки для вирішення господарських задач; ухвалювати самостійні практичні рішення щодо оптимального застосування набутих знань під час виконання професійних обов'язків й вирішення особистих проблем.

ОПИС КУРСУ

Методи і форми навчання:

Курс буде викладений у формі лекцій (16 год.) та семінарських занять (14 год.), організації самостійної роботи студентів (60 год.) на денному відділенні та у формі лекцій (10 год.) та семінарських занять (2 год.), організації самостійної роботи студентів (78 год.) на заочному відділенні.

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається на самостійне вивчення предмета студентами денної форми навчання під час семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація Power Point); практичні (практичні роботи); робота з підручником (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

Зміст навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Основи економічної науки. Базові поняття та категорії мікро- та макроекономіки.

Тема 1. Загальні основи економічної теорії.

Тема 2. Ринок та основні принципи ринкової економіки.

Тема 3. Форми організації суспільного виробництва.

Тема 4. Підприємство як суб'єкт економічної діяльності.

Тема 5. Теорія та основні типи ринкових структур.

Тема 6. Основні показники макроекономіки. Національне виробництво.

Тема 7. Суть та тенденції розвитку світової економіки.

Тема 8. Глобалізація економіки.

Перелік основної рекомендованої літератури

1. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка. К.: ЦНЛ, 2018. 688 с.
2. Економіка: теорія і практика. Підручник / Галушка З. І., Поченчук Г. М. Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2020. 232 с.
3. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка): навч. посіб. / Мацелюх Н. П. та ін. Ірпінь, 2018. 298 с.
4. Економічна теорія: підручник / В. Д. Лагутін, Ю. М. Уманців, Т. А. Щербакова та ін.; за заг. ред. В. Д. Лагутіна. Київ: Київ. нац. торг.-екон. унт, 2017. 608 с.
5. Економічна теорія: підручник / М. Соколов, М. Горлач, В. Гущенко, М. Кримов, М. Жиленкова. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 532 с.
6. Основи економічної науки / Н. Мацелюх, О. Розум, І. Максименко, М. Теліщук. К.: Центр учбової літератури, 2019. 324 с.
7. Основи економічної теорії: підручник/ Т. М. Камінська. К.: Медицина, 2018. 232 с.
8. Семененко В. М., Коваленко Д. І. Економічна теорія: Політекономія: Навчальний посібник. К.: ЦНЛ, 2017. 428 с.
9. Сірко А. В. Економічна теорія: Політекономія: Підручник. К.: ЦУЛ, 2017. 448 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю: усне опитування, оцінювання семінарських доповідей та виконання індивідуальних завдань

Форми і методи підсумкового контролю: підсумковий контроль – залік. В обов'язковому порядку здійснюється облік відвідування студентами усіх видів занять.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Поточний контроль								Підсумковий контроль (залік)	Сума балів
Змістовий модуль №1									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	40	100
7	7	8	8	8	7	7	8		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів

Для студентів, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів, ніж мінімум для заліку (60) допускається написання реферату за темами лекційних, семінарських занять чи самостійної роботи, за які отримана незадовільна оцінка.

Самостійна робота студентів.

Робота студентів складається з самостійного вивчення з певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Самостійна робота (СР) контролюється у вигляді тестів, контрольних робіт, колоквиумів і звітів. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання, які вимагають від студента систематичну самостійну роботу.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Підсумковий контроль здійснюється в аудиторії, у разі відсутності або низького результату перескладається одноразово протягом двох тижнів в день планової консультації. У разі недотримання політики щодо дедлайнів та перескладання контрольні заходи вважаються не зданими

Політика щодо академічної доброчесності:

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятним у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо).

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання поточного та підсумкового контролю; повторне проходження оцінювання; призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Мобільні пристрої: Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття з дозволу викладача.